

Gazde sebi pakuju zarade, a radnicima šta ostane

Izvor: Dnevnik, 20.03.2017.

Autor: Lj Malešević. -

Ako se sudi po najnovijoj analizi evropskog statističkog zavoda Eurostata, gazde u Srbiji sebi pakuju najveće zarade i profit, a ono što ostane ode na plate radnicima.

U EU petina domaćinstava s najvišim primanjima ima 5,2 puta viši raspoloživi prihod, odnosno prihod nakon oporezivanja i sličnih troškova, nego petina s najmanjim primanjima, dok je u Srbiji taj odnos devet. Od zemalja obuhvaćenim izveštajem, Srbija je država s najvećom nejednakošću, a sledi Turska s razlikom od 8,7 puta, dok je u EU situacija najnepovoljnija u Rumuniji, gde je taj odnos 8,3 odsto.

Najmanje razlike između siromašnih i bogatih u EU zabeležene su u Slovačkoj i Češkoj – 3,5, dok je razlika ispod četiri odsto u Finskoj, Sloveniji, Švedskoj, Holandiji i Belgiji. Austrija, Nemačka, Mađarska, Poljska i još neke zemlje spadaju u privrede s razlikom u primanjima između četiri i pet, Italija i Portugal u grupu zemalja s razlikom do šest, dok su razlike veće u baltičkim zemljama, Španiji, Grčkoj, Rumuniji i Bugarskoj.

Podaci istog zavoda pokazuju i da Srbija spada u manjinu zemalja gde stariji od 65 godina, dakle penzioneri, imaju nešto veće prihode od mlađih s odnosom oko 1,1, dok u EU u proseku stariji imaju prihode na nivou od 98 odsto od ostalog stanovništva. Takođe, Srbija spada i među zemlje u kojima je najviši rizik od siromaštva, meren udelom ljudi koji imaju primanja ispod 60 odsto prosečnih primanja u državi. Najmanji rizik od siromaštva beleži se u Finskoj, Francuskoj i Nemačkoj.

Kada je reč o srednjem prihodu, odnosno iznosu od kojeg polovina stanovništva ima više a polovina manje, Srbija je, po podacima Eurostata za 2015. godinu pri samom evropskom dnu s godišnjim neto iznosom od 2.591 za stanovništvo iznad 18 godina, što je rast u odnosu na godinu dana ranije, kada je taj prosek bio 2.444.

Međutim, treba naglasiti da se, i pored tih sumornih podataka, u Srbiji iz godine u godinu situacija popravlja, a broj siromašnih i onih koji su u riziku od siromaštva opada. Dokaz za to su podaci o prosečnoj plati u Srbiji, koja je u proteklih 17 godina, od 2000, stalno u porastu i sasvim sigurno bi danas bila mnogo veća da 2008. godine nije bilo ekonomske krize. Jer, te 2008. godine prosečna plata u Srbiji bila je u martu 376 evra, a otprilike je tolika i sada. Međutim, nakon te 2008. godine prosečna plata je padala sve do 2013, kada se vratila na iznos veći od 371 evro, opet je pala 2015, da bi lane porasla i stigla do proseka koji je beležen pre osam godina.

Poslednja iskazana stopa siromaštva u Srbiji bila je 8,9 odsto, a kao linija siromaštva uzeto je 11.340 dinara. Ta stopa utvrđena je 2014. godine, dok je godinu kasnije stopa subjektivnog siromaštva, što znači ljude koji teško i veoma teško sastavljaju kraj s krajem, iznosila 64,79 odsto. Siromaštvom su najugroženija ruralna područja, a mapa siromaštva Srbije pokazala je da je stopa siromaštva najveća u Tutinu, gde je siromašno dve trećine stanovnika, odnosno 66,1 odsto, dok je najmanje siromašnih zabeleženo u Novom Beogradu, gde stopa siromaštva iznosi svega 4,8 odsto. Beda je najveća na jugoistoku Srbije, gde više od polovine stanovnika živi u siromaštvu, i tu su Preševo, Bojnik, Bujanovac, Lebane, Babušnica, Bosilegrad, Vladičin Han, Gayin Han, Doljevac, Žitorađa, Medveđa, Trgovište i Crna Reka.

Šef Kancelarije Svetske banke u Srbiji Toni Verhejen objasnio je prošle godine da, ako se pogleda mapa siromaštva u našoj državi, jasno se vidi koliko tome doprinosi nedostatak infrastrukture u tim regionima. Po njegovom mišljenju, izgradnja Koridora 11, koji će povezati

jug Srbije, otvoriće mogućnost za razvoj nerazvijenih delova Srbije, a isto se odnosi i na ostale delove ove države koji su sada u bedi.